

Nguồn: Quy trình kỹ thuật sản xuất một số giống lúa năng suất, chất lượng cao, Nxb Hà Nội, 2004, tr. 10 – 13.

*****

TRỒNG ĐÀO CẢNH SAU TẾT

1. Nhân giống:

Đào cảnh có hai giống chính là đào phai, hoa to, mau tàn, màu phớt hồng, giá bán bình dân, được thị trường nông thôn ưa chuộng. Đào bích hoa đơn hoặc hoa kép, hoa nhỏ, lâu tàn, hoa màu đỏ cờ, có giá trị cao, thích hợp với nhu cầu cao ở thành phố, thị xã, khu đô thị...

Đào cảnh được nhân giống chủ yếu bằng phương pháp ghép mặt nhỏ có gỗ hay ghép nêm đoạn cành trên cây đào ăn quả.

Tháng 6 -8 hạt đào ăn quả các loại được thu gom, nhặt sạch, phơi khô trong bóng râm, bảo quản trong chum, vại, túi nilon đến tháng 11 đem gieo, trước khi gieo hạt được xử lý ngâm nước trong 48 giờ, đăi sạch, ú trong cát 30 – 40 ngày đến nứt nanh. Gieo hạt đào trong vườn ươm với mật độ: hạt cách hạt 3 – 4 cm, cấy theo chiều dọc của hạt như cấy hành, lấp một lớp đất mỏng 1 – 2 cm lên trên, sao cho khi tưới nước vừa nhú đầu nhọn của hạt là được. Tưới đủ ẩm cho hạt mọc mầm đều, khoảng 15 – 20 ngày cây mọc, từ một hạt đơn hoặc da phôi có thể cho ra 1 – 4 cây đào con. Khi cây đào con ra lá non màu trắng như rau giá đậu xanh (nếu để lá thật có màu xanh mới nhỏ cây thì tỷ lệ chết rất cao) cần nhổ cây ngay vào bao nilon kích thước 5 x 10 cm, thùng hai đầu với giá thể là bùn ao ái 70% + 30% là phân chuồng hoai mục. Chăm sóc cây con trong bao khoảng 3 – 40 ngày, cây cao 15

– 20 cm, có 5 – 6 lá thật đem cấy trong bầu to có kích thước 15 x 30 cm, có đục 4 lỗ thoát nước ở đáy. Trồng ra ruộng nhân giống, với khoảng cách 30 – 40 cm/cây. Sau khi chăm sóc khoảng 5 – 6 tháng, cây con cao 70 – 80 cm, đường kính thân 1 – 2 cm là ghép mắt hay ghép nêm đoạn cành được. Thời vụ ghép đào tốt nhất vào tháng 10 – 11 có tỷ lệ sống cao. Khi cây ghép có cành ghép mọc cao 50 – 60 cm là đủ tiêu chuẩn trồng ra ruộng sản xuất.

2. Trồng và chăm sóc:

Lên luống cao 25 – 30 cm, rộng 70 cm, rãnh rộng 30 cm theo hướng đông tây. Đào giống trồng ra ruộng sản xuất với khoảng cách: 1 m x 1 cây. Các cây trên hai luống kề nhau được trồng so le với nhau để tận dụng tốt ánh sáng mặt trời. Chú ý đào cảnh cần trồng nông vừa bằng cổ rễ và bón nhiều phân hữu cơ hoai mục, năng xới xáo để đất luôn透气, đề phòng bệnh nghẹt rễ (đây là bệnh mà đào hay mắc phải vào mùa mưa).

Lượng phân bón cho 1 sào Bắc bộ (360 m^2 trồng được khoảng 300 cây): phân chuồng hoai mục 0,7 – 1 tấn; phân khoáng tốt nhất dùng phân tổng hợp NPK (5: 10: 3): 40 – 60 kg cho hiệu quả kinh tế cao hoặc phân đậm, lân, kali đơn có hàm lượng nguyên chất tương đương phân NPK.

Bón thúc cho đào cách gốc 20 – 50 cm vào các tháng 2 – 3 – 4 – 5 – 6 – 7 – 8 – 9, khoảng 15 – 20 ngày/lần kết hợp với tưới đủ ẩm cho đào phát tán nhanh.

3. Tạo tán, tạo thế:

Người chủ vườn đào phải hiểu biết được hình dáng các loại thế cây cơ bản mà mình định tạo, qua học hỏi ở tài liệu, kinh nghiệm thực tế. Ví dụ: thế long giáng có hình con rồng xà xuống mặt đất; thế phu thê: hai cành cấp 1 quấn quít lấy nhau; thế quắn tụ: tán cao (biểu tượng của cha) tạo bởi thân chính, cao; các tán phụ (biểu tượng của con, cháu) bao xung quanh tạo bằng những cành thấp nhỏ... Việc tạo thế phải tiến hành liên tục 5 – 7 ngày/lần, kết hợp uốn, buộc các cành non vào với nhau hoặc vào một khung đã định, cắt tỉa bỏ những cành ngoài ý muốn. Thế càng phức tạp, tốn nhiều thời gian và công phu sẽ có giá trị cao, thu nhập lớn.

4. Xử lý hoa đúng dịp Tết:

Đây là một bí quyết riêng của người trồng đào, phụ thuộc nhiều vào kinh nghiệm, tay nghề của từng người và là khâu quyết định thành bại của nghề trồng đào cảnh.

Nói chung có một số biện pháp kỹ thuật dùng đơn điệu hoặc phối hợp với nhau như sau, vào tháng 10 – 11(tùy từng năm nhuận hay năm thường, phụ thuộc vào cây sinh trưởng tốt hay xấu để áp dụng) có thể:

- Không bón phân, tưới nước muộn (từ tháng 10 trở đi)

- Tuốt hết lá bằng tay hoặc phun thuốc hóa học, thường dùng Ethreel (thuốc dấm hoa quả Trung Quốc) 4 – 5 lọ (20 – 25 ml/10 lít nước), phun ướt đều tán sau 7 – 10 ngày lá rụng hết.

- Dùng dao khoanh 1 hay nhiều vòng xung quanh cành đào, thân đào để hạn chế vận chuyển dinh dưỡng nuôi tán cây, úc chế quá trình sinh trưởng thân lá,

kích thích quá trình phát triển ra nụ, ra hoa sau đó 50 – 60 ngày.

- Nếu rét đậm kéo dài (nhiệt độ thấp hơn 10°C) quá 7 ngày thì hầu hết nụ dài bích sẽ bị rụng nên ta phải sưởi ấm bằng cách thắp bóng điện hoặc phun nước ấm bổ sung 5 – 6 lần/ngày để duy trì nụ kịp nở đúng thời gian đã định.

- Có thể tạo dáng cỏ kính cho cành đào bằng cách khắc vảy trên thân cành tùy theo nhu cầu thị hiếu của từng địa phương.

5. Phòng trừ sâu bệnh:

- Nhện đỏ làm vàng, rụng lá: dùng luân phiên các loại thuốc sau Sokupi 0,36 AS; Đanitol 10EC; Pegasus 500EC; Regent 800WG; Conphai 10WP; Sutin 5EC.

- Trị bệnh lở cổ rễ, đốm lá bằng thuốc Anpine 80WP; Anvil 10EC; Carbenzim 50WP.

Tác giả: Nguyễn Văn Duy

Nguồn: Báo Nông thôn ngày nay, số 34, ngày 17/2/2005, tr. 7.

*****

TRÙ DÒI ĐỤC THÂN ĐẬU NÀNH

Dòi đục thân đậu nành do một loài ruồi rất nhỏ (con trưởng thành), màu đen bóng, mắt đỏ, có thể đẻ đến 200 trứng. Trứng rất nhỏ, hình bầu dục, màu trắng bóng. Ấu trùng (dòi) màu trắng sữa.

Trong một vụ đậu nành thường có 2 – 3 đợt ấu trùng nở rộ. Đợt 1 xuất hiện khi cây đậu nành vừa ra 1 – 2 lá